RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

U I T S P R A A K Nr. 2005/046 Rbs

i n d e k l a c h t nr. 2004.6021 (149.04)

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

tegen:

hierna te noemen 'verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer.

Uit de stukken is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, het navolgende gebleken.

Inleiding

Klager heeft bij verzekeraar een rechtsbijstandsverzekering gesloten. Waar in het hierna volgende wordt gesproken over verzekeraar, wordt daaronder ook verstaan de verzekeraar aan wie verzekeraar het verlenen van de rechtsbijstand heeft opgedragen.

In artikel 3.5 van de op de verzekering van toepassing zijnde polisvoorwaarden is bepaald:

'3.5 Strafzaken

Voor strafzaken bestaat bij aanvang van de zaak geen aanspraak op rechtsbijstand. Wanneer de strafzaak eindigt met vrijspraak, ontslag van rechtsvervolging of door de kennisgeving van de officier van justitie dat hij niet tot verdere strafvervolging zal overgaan (sepot), worden achteraf de kosten van rechtsbijstand vergoed, zodra de uitspraak of beslissing onherroepelijk is. (…) Alleen strafzaken waarin u ten laste wordt gelegd schuld te hebben aan andermans dood of letsel kunt u wel direct melden. (Verzekeraar) zal dan direct rechtsbijstand verlenen, ongeacht de uitkomst van de zaak. Bij deze strafzaken is er immers geen sprake van opzettelijk handelen.'

Op 8 augustus 2003 heeft klager met zijn auto geen voorrang verleend aan een motorfiets, als gevolg waarvan een ongeval is ontstaan. Blijkens het van het ongeval opgemaakte proces-verbaal is de bestuurder van de motorfiets zwaar gewond geraakt. Klager is gedagvaard om ter terechtzitting van de kantonrechter te verschijnen. Blijkens de dagvaarding werd klager ten laste gelegd overtreding van artikel 5 Wegenverkeerswet 1994, althans van artikel 62 juncto bord B6 Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990. Blijkens een brief van 27 januari 2004 van het Openbaar Ministerie aan klager is besloten klager op grond van de zwaarte van het letsel geen transactie aan te bieden, maar hem direct te dagvaarden. De kantonrechter heeft klager veroordeeld tot een onvoorwaardelijke boete van € 400,-.

Verzekeraar heeft geweigerd om de door klager gemaakte kosten van rechtsbijstand in deze strafzaak te vergoeden, met een beroep op voormeld artikel 3.5 van de polisvoorwaarden.

De klacht

Blijkens artikel 3.5 van de polisvoorwaarden is bij letsel of dood door schuld per definitie sprake van onopzettelijk handelen. Impliciet stelt het artikel dat bij alle andere tenlasteleggingen per definitie sprake is van opzettelijk handelen, dus ook bij tenlastelegging van overtreding van artikel 5 Wegenverkeerswet 1994.

Van een professionele verzekeraar mag klager verwachten dat de polisvoorwaarden niet voor meerdere uitleg vatbaar zijn. Het onderscheid tussen opzettelijk en niet opzettelijk handelen is voor meerdere uitleg vatbaar en druist bovendien in tegen de redelijkheid en billijkheid. Kennelijk beseft verzekeraar dit. Toch weigert hij de door klager gemaakte kosten van rechtsbijstand te vergoeden. Dit is onredelijk bezwarend voor klager gezien de specifieke omstandigheden van het geval.

Volgens artikel 3.5 bestaat recht op rechtsbijstand als is voldaan aan twee voorwaarden: a) er is geen sprake van opzettelijk handelen en b) de aanklacht luidt o.a. letsel door schuld. Klager voldoet aan beide voorwaarden. Bovendien heeft hij een beroep gedaan op de redelijkheid en billijkheid.

Tot op heden heeft verzekeraar niet kunnen onderbouwen:
a. waarop het onderscheid tussen opzettelijk en niet opzettelijk handelen is gebaseerd;
b. waarom hij van mening is dat klager opzettelijk heeft gehandeld;
c. waarom hij van mening is dat (de zwaarte van) het letsel niet de reden is geweest voor het dagvaarden van klager; daarbij komt dat klager volgens het proces-verbaal werd verdacht van overtreding van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 (letsel door schuld).

Klager kan het afwijzen van vergoeding van de kosten van rechtsbijstand billijken als verzekeraar overtuigende antwoorden geeft op de genoemde punten a t/m c, rekening houdend met de redelijkheid, billijkheid en zorgvuldigheid.

Het gaat om het ten laste leggen (in andere woorden: verdacht worden) van letsel door schuld. De polisvoorwaarden bepalen niet dat de tenlastelegging moet blijken uit de dagvaarding. Uit het proces-verbaal van de politie blijkt duidelijk dat klager wordt verdacht van letsel door schuld. Daarnaast blijkt uit de brief van 27 januari 2004 van het Openbaar Ministerie dat (de zwaarte van) het letsel de reden was tot dagvaarden.

Het standpunt van verzekeraar

Klager is op 8 augustus 2003 als bestuurder van een personenauto betrokken geraakt bij een aanrijding met een motorrijder. De motorrijder heeft hierbij letsel opgelopen. Vervolgens is klager gedagvaard op grond een overtreding van artikel 5 Wegenverkeerswet 1990. Dat artikel luidt: "Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd."

Op grond van artikel 3.5 van de polisvoorwaarden kunnen rechten aan de polis worden ontleend:
- in geval van vrijspraak, ontslag van rechtsvervolging of sepot,
- indien ten laste is gelegd dat verzekerde schuld heeft aan andermans dood of letsel.

De rechter heeft klager veroordeeld tot een geldboete. Geen sprake is dus van één van de situaties waarvoor de polis dekking biedt.

Klager is echter van mening dat hij bij een redelijke uitleg van de polis aanspraak heeft op rechtsbijstand, omdat hij is vervolgd wegens letsel door schuld.

Verzekeraar deelt de mening van klager niet. Weliswaar heeft de motorrijder letsel opgelopen, maar letsel door schuld is klager in de dagvaarding niet ten laste gelegd. Het enkele feit dat de officier van justitie niet heeft willen schikken in verband met (de ernst van) het letsel, doet hieraan niet af.

Zou klager letsel door schuld ten laste zijn gelegd, dan had hij een beroep kunnen doen op de rechtsbijstandsverzekering. Daartegenover staat dat hij bij een dergelijke zwaardere tenlastelegging ook het gevaar zou hebben gelopen van een zwaardere straf. Het is dan ook in het belang van de verzekerde juist in een dergelijke situatie een beroep op de polis te kunnen doen.

Wat betreft de door klager genoemde punten a , b en c merkt verzekeraar op:
a. (Waarop is (in de polisvoorwaarden) het onderscheid tussen opzettelijk en niet opzettelijk handelen gebaseerd?)
Het betreft de slotzin van artikel 3.5 "Bij deze strafzaken is er immers geen sprake van opzettelijk handelen". Uitgangspunt is dat verzekeraar in het algemeen geen dekking wil verlenen voor strafrechtelijke zaken. Een uitzondering geldt voor aanklachten waarbij de verzekerde letsel of dood door schuld ten laste wordt gelegd. Deze uitzondering is gemaakt wegens enerzijds het ingrijpende karakter van een dergelijke aanklacht en anderzijds het gegeven dat, anders dan bij de meeste strafzaken, daarbij geen sprake is van vermeend opzettelijk handelen. In verklarende zin is daarom de bewuste toevoeging opgenomen.
b. (Waarom is verzekeraar van mening dat klager opzettelijk heeft gehandeld?)
Deze vraag is niet te beantwoorden, aangezien hierin een stelling besloten ligt die niet juist is. Verzekeraar heeft niet gesteld dat klager opzettelijk heeft gehandeld.
c. (Waarom is verzekeraar van mening dat (de zwaarte van) het letsel niet de reden is geweest voor het dagvaarden van klager?)
Het is niet de taak van verzekeraar, en voor de polisdekking is niet van belang, de overwegingen te onderzoeken die tot de dagvaarding hebben geleid. Dat is ook niet gebeurd. Vastgesteld is slechts wat is ten laste gelegd. Alleen dat is maatgevend voor de vraag of de polis dekking biedt.

Het commentaar van klager

Klager heeft, kennis genomen hebbend van het verweer van verzekeraar, zijn klacht gehandhaafd.

Het oordeel van de Raad

Verzekeraar heeft in redelijkheid het standpunt kunnen innemen dat, gelet op het bepaalde in artikel 3.5 van de polisvoorwaarden, doorslaggevend is hetgeen klager is ten laste gelegd. Voorts heeft verzekeraar in redelijkheid het standpunt kunnen innemen dat in dit verband de aan klager uitgebrachte dagvaarding doorslaggevend is. Aangezien blijkens de dagvaarding klager niet ten laste is gelegd schuld te hebben aan het letsel van de motorrijder en voorts de strafzaak tegen klager niet is geëindigd met vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging, maar integendeel klager is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke boete van € 400,-, heeft verzekeraar in redelijkheid met een beroep op het bepaalde in artikel 3.5 kunnen weigeren de door klager gemaakte kosten van rechtsbijstand in deze strafzaak te vergoeden. Weliswaar is in het algemeen niet erg duidelijk wat in de context van artikel 3.5 de functie is van de slotzin van deze bepaling,

maar in de onderhavige zaak speelt deze onduidelijkheid geen rol. Door te handelen als voormeld heeft verzekeraar de goede naam van het verzekeringsbedrijf niet geschaad.

De beslissing
De Raad verklaart de klacht ongegrond.

Aldus is beslist op 9 mei 2005 door mr. M.M. Mendel, voorzitter, mr. D.H. Beukenhorst, drs. C.W.L. de Bouter, mr. R. Cleton en mr. E.M. Dil-Stork, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van mr. S.N.W. Karreman, secretaris.

De voorzitter:

(mr. M.M. Mendel)

De secretaris:

(mr. S.N.W. Karreman)